

Bohumil Hrabal

Visat núm. 5

(abril 2008)

per Lucie Škrdlová

Bohumil Hrabal (Brno, 1914-Praga, 1997) té una placa commemorativa a la fàbrica de cervesa de Nymburk. No la volia, però al final va deixar que la col·loquessin amb una condició: l'havien de posar a l'altura dels genolls perquè qualsevol gos pogués pixar-s'hi a sobre.

Bohumil Hrabal va néixer el 3 de març de 1914 a Brno, fill natural de Marie Kiliánová. El seu pare Bohumil —del qual l'escriptor va heretar el nom— no es va poder casar perquè era soldat professional i com a tal havia de pagar un impost de casament massa elevat pels seus ingressos. Quan Bohumil tenia dos anys, la seva mare es va casar amb el comptable de la fàbrica de cervesa de Nymburk. Aquesta ciutat, on Bohumil va passar la infància, li va servir d'inspiració per a les seves obres. El seu nou pare el va adoptar, i Bohumil va rebre el cognom Hrabal.

Llicenciat en dret l'any 1946, Bohumil Hrabal no va exercir mai d'advocat. Abans de tenir èxit com a novel·lista, però, va treballar en els oficis més diversos: oficial de notaria, obrer d'una fàbrica d'acer, triturador de paper vell, empleat de ferrocarrils, oficinista en un banc... Aquestes experiències han quedat reflectides en la seva obra literària.

El 1956 Bohumil Hrabal es va casar amb Eliška, que en les seves obres apareix en la figura de la Pipsi. Altres personatges inspirats en els membres de la seva família són: el seu pare adoptiu (Francin), la seva mare (Maryška) i el seu oncle Josef (Pepin).

Hrabal va començar a publicar el 1963, als quaranta-nou anys. La seva primera novel·la *Perlička na dně* (*Perles en el fons*) va tenir un gran èxit, però després de l'ocupació soviètica, el 1968, els seus llibres van ser prohibits. Va continuar publicant en *samizdat* (edicions clandestines mecanografiades) o bé a l'estranger. Algunes obres es van tornar a publicar a Txecoslovàquia el 1976, però en tiratges curts.

De la seva producció, cal destacar: *Una solitud massa sorollosa*, *Anunci d'una casa on ja no vull viure* (biografia fictícia escrita des del punt de vista de la seva dona), *Jo he servit el rei d'Anglaterra* o *Els enraonaires*, onze narracions dels anys cinquanta. La seva novel·la més coneguda, *Trens rigorosament vigilats*, va ser duta a cinema per Jiří Menzel la qual va obtenir l'Oscar a la millor pel·lícula de parla no-anglesa el 1968. La novel·la transcorre durant la Segona Guerra Mundial, quan Txecoslovàquia era sota l'ocupació nazi. L'autor en aquesta obra expressa l'alegria de viure amb un profund sentit humà.

Trens rigorosament vigilats no és l'única obra filmada de Hrabal. Ja el 1965 un grup de directors joves de cinema —que posteriorment es van convertir en els més destacats de la cinematografia txecoslovaca— van rodar la pel·lícula *Perles en el fons*, inspirada en la primera novel·la de Hrabal. Jiří Menzel, un dels directors que van participar en aquest projecte, va seguir amb altres pel·lícules basades en l'obra de Hrabal. A part dels *Trens* ja esmentats, va rodar *Aloses en el filferro* (1969),

Personatges en un paisatge d'infància (1980), *Festes de lliris de neu* (1983) i *Jo he servit el rei d'Anglaterra* (2006), que va arribar als cinemes espanyols el 2008. Bohumil Hrabal va col·laborar en la majoria de les adaptacions cinematogràfiques, i fins i tot hi va tenir papers secundaris. *Una solitud massa sorollosa* va ser duta al cinema el 1994 per la directora Věra Caisová; el paper de Hanťa, el protagonista, el va tenir l'actor francès Philippe Noiret.

Bohumil Hrabal va morir el 3 de febrer de 1997, en caure d'una finestra d'un hospital a Praga mentre donava menjar als coloms. Fins avui no queda clar si va ser un suïcidi o bé un accident. L'obra de Bohumil Hrabal ha estat traduïda a més de vint idiomes. Els seus admiradors es reuneixen cada any, des de 1998, al poble de Kersko (a uns 25 km a l'est de Praga on Hrabal vivia al final de la seva vida) per retre homenatge a l'escriptor. Monika Zgustova, la seva principal traductora al català, n'ha escrit també la biografia *Els fruits amargs del jardí de les delícies*.